

## Γρηγόριος Ξενόπουλος

### Το τριζόνι

Απόψε δεν μπορούσα να κοιμηθώ από τη ζέστη. Κι άκουγα το τραγούδι ενός γρύλου το μονότονο, αλλά γλυκό και δροσερό εκείνο κουδουνισματάκι, που τόσο θέλγητρο δίνει στις καλοκαιριάτικες νύχτες. Κι ήταν μια ωραία νύχτα η αποψινή. Αν και η ζέστη της ημέρας είχε κάμει την κάμαρα ανυπόφορη, γιατί οι τοίχοι κι η σκεπή διατηρούσαν ακόμα τη λαύρα του ήλιου, έξω φυσούσε μια δυνατή αύρα που σου δρόσιζε το κεφάλι μόλις το έβγαζες από το παράθυρο. Ο ουρανός είχε τ' ωραιότερο σταχτογάλαζο χρώμα του, τ' αστέρια έλαμπαν γλυκά και το μισοφέγγαρο ανάμεσά τους σκορπούσε στη γη τ' ασημένιο του φως. Αυτό το φεγγαρόφωτο είχε γαργαλίσει και τον απονύχτερο γρύλο που δεν έπαυε το τραγούδι του. Τ' άκουγα από το παράθυρο με όση ευχαρίστηση άφηνα να με δροσίζει η αύρα. Κι ενώ στην αρχή απολάμβανα το μεταλλικό ήχο, χωρίς να συλλογιέμαι καθόλου το αθόρυβο όργανο που τον έβγαζε, έπειτα ο νους μου αποζήτησε κι αυτό. Εννοώ το γρύλο που τραγουδούσε. Πού να ήταν; Φυλακισμένος σε κανένα κλουβάκι; ή κρυμμένος σε καμιά γωνιά του μανάβικου, που είχε φτάσει το πρωί με το φόρτωμα των καρπουζιών και των πεπονιών;

Αυτό μου φαινόταν το πιθανότερο. Ο γρύλος θα 'ταν ελεύτερος να φύγει όπως ήρθε. Γιατί εδώ δεν πολυσυνηθίζουν να πιάνουν τα ωδικά αυτά έντομα, να τα βάζουν σε κλουβάκια και να τα τρέφουν για ν' ακούν το τραγούδι τους.

Στην πατρίδα μου όμως αυτό είναι μια από τις καλοκαιριάτικες χαρές των παιδιών.

Στο δρόμο, όπως πουλούν σύκα και σταφύλια, πουλούν και γρύλους ή τριζόνια, όπως τους λέμε κει. Πουλούν ακόμη και κλουβάκια με τριζόνια.

Όλα τα παιδιά... κλαίνε, ώσπου να τους δώσει η μητέρα δεκάρες για ν' αγοράσουν. Κι έτσι όλα τα σπίτια έχουν από ένα τουλάχιστο κλουβάκι με τριζόνι, κρεμασμένο στο παράθυρο του δρόμου ή της αυλής.

Α, τι συναυλία είναι κείνη τις φεγγαροφώτιστες νύχτες του Ιουλίου και του Αυγούστου! Κι αυτή τη συναυλία θυμόμουν, καθώς άκουγα απόψε το μονάκριβο γρύλο που τραγουδούσε κρυμμένος ανάμεσα στα φρούτα του μανάβικου...

Μα και πόσα άλλα πράγματα δε θυμόμουν μαζί! Και προπάντων τα τριζόνια και τα κλουβάκια τα δικά μου, τότε που ήμουν μικρό παιδί στην πατρίδα μου... Τι μανία που είχα! Το πρώτο τριζόνι που έμπαινε στη χώρα έπρεπε να το αγοράσω εγώ. Κι από μέρες πριν του ετοίμαζα το κλουβάκι του, είτε επιδιορθώνοντας το περσινό, είτε αγοράζοντας καινούργιο, είτε κατασκευάζοντας ένα από την αρχή. Γιατί είχα αποκτήσει μια ειδικότητα στην κατασκευή αυτών των κλουβιών. Έπαιρνα δυο καπάκια από ξύλινα κουτιά λουμινιών, τέσσερα κομματάκια ξερή κληματόβεργα, καμιά δεκαριά φουρκέτες της μαμάς, και μ' αυτά σού σκάρωνα μια φυλακή για το τριζόνι, που δεν ήταν μονάχα οχυρή, παρά έμοιαζε λίγο και με κομψοτέχνημα. Πρέπει όμως να ομολογήσω χωρίς ντροπή, ότι πιο κομψά, και προπάντων πιο στερεά, ήταν τα κλουβάκια που αγόραζα έτοιμα. Α, πόσο συμπαθούσα το χωριάτη που έφερνε στη χώρα και πουλούσε τριζόνια!

Ήταν, θυμούμαι, ένας νέος με γενάκια τόσο ξανθά όσο και η τρύπια του ψάθα. Μόλις έμπαινε το καλοκαίρι, κάθε φορά που τον έβλεπα φορτωμένο με διάφορα

πράγματα, τον ρωτούσα:

— Ε, δε βγήκαν τα τριζόνια; Και μου απαντούσε:

— Όχι ακόμα!

Επιτέλους μια μέρα, παρουσιαζόταν μπροστά μου γελαστός κρατώντας μια κάλτσα. Α, τι χαρά! Μέσα σ' αυτή την κάλτσα είχε τα τριζόνια του. Δεν είχα παρά να διαλέξω... Το μεγαλύτερο; Το πιο όμορφο;... Όχι! Εκείνο που κελαηδούσε καλύτερα. Μα πώς, αφού ήταν μέρα και τα τριζόνια δεν κελαηδούν παρά τη νύχτα;

Ευκολότατο! Έπαιρνα το τριζόνι, το έκλεινα στις δυο μου χούφτες και το χουχούλιζα λίγο από πάνω. Του έκανα έτσι μια τεχνητή νύχτα χλιαρή. Κι εκείνο γελασμένο σήκωνε αμέσως τα φτεράκια του κι άρχιζε να τα τρίβει. Γιατί, καθώς ξέρετε, ο γρύλος δεν τραγουδεί με το στόμα, αλλά με τα φτερά που τα μεταχειρίζεται σαν κρόταλα. Έτσι μπορούσα να κρίνω ποιο από τα τριζόνια της κάλτσας είχε τα πιο ηχηρά, τα πιο δυνατά κρόταλα· και τ' αγόραζα χωρίς πολλά παζάρια.

Ποτέ ζωοτρόφος δεν περιποιήθηκε το ζώο του, όσο περιποιόμουνα εγώ το τριζονάκι μου! Το κρεμούσα στο πιο δροσερό και το πιο προφυλαγμένο μέρος που μπορούσα να βρω. Ποτέ δεν έλειπε από το κλουβάκι του η φρέσκια αντράκλα, το καρπούζι, το αγγούρι, κι ό,τι άλλο έτρωγε ή ενόμιζα πως τρώει ο τραγουδιστής μου. Και ζούσε τόσο καλά, όσο μπορεί να ζει κανείς στη φυλακή.

Μα τα τριζόνια και μάλιστα τα φυλακισμένα, δε ζουν, φαίνεται, πολύ. Κι ύστερα από λίγες μέρες, και προπάντων νύχτες χαράς, είχα τη μεγάλη, την ανέκφραστη παιδική λύπη να βρίσκω μιαν αυγή το τριζόνι μου ψόφιο, ξαπλωμένο ανάσκελα στο κλουβάκι του, ανάμεσα στις αντράκλες, και... μισοφαγωμένο από τα μερμύγκια που πλημμύριζαν ακόμα, ολόκληρο στράτευμα το κλουβάκι και την περιοχή του...

— Αχ! εφώναζα. Μου το 'φαγαν τα μερμύγκια!... Μου εξηγούσαν τότε, πως πρώτα είχε ψοφήσει και κατόπιν έτρεξαν τα μερμύγκια να φάνε το πτώμα. Μα αυτό δεν λιγότευε τη λύπη μου, και προπάντων όταν η εποχή ήταν προχωρημένη κι ο ξανθογένης εκείνος δεν έμπαινε πια στη χώρα με την κάλτσα γεμάτη τριζόνια... Αλίμονο! κάθε πράγμα στον κόσμο έχει το τέλος του· και γι' αυτό, ό,τι μας προξενεί και χαρά, είναι προορισμένο να μας προξενεί ύστερα, το ίδιο, και μια λύπη.

Αυτά θυμόμουν την περασμένη νύχτα, ενώ δρόσιζα το κεφάλι μου στο παράθυρο με την αύρα, κι άκουγα το τραγούδι του γρύλου στο ασημένιο φεγγαρόφωτο...

---

(από το βιβλίο: Αρσινόη Ταμπακοπούλου, *Η κυψέλη. Αναγνωστικό Ε' Δημοτικού*, Εκδοτικός οίκος Ιωάννου Ν. Σιδέρη, 1933)